HYDROMELIORÁCIE, štátny podnik
Vrakunská 29
825 63 Bratislava 211
e-mail: info@hmsp.sk, web: www.hmsp.sk

Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení

**Investície do preventívnych opatrení
zameraných na zníženie následkov
pravdepodobných prírodných katastrof,
nepriaznivých udalostí a katastrofických udalostí**

Projektový celok PC4

**Hydromelioračné kanály
na území v správe SVP, š. p., OZ Košice**

Hydromelioračný kanál A (ev. č. 5 412 033 001) v okrese Trebišov

***Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti
podľa prílohy č. 8a k zákonu č. 24/2006 Z. z.***

Bratislava, december 2015

OBSAH

I. Základné údaje o navrhovateľovi ... 1

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti ... 2

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti ... 3

III.1 Umiestnenie navrhovanej činnosti ... 3

III.2 Stručný opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údajov o výstupoch ... 3

III.2.1 Opis technického a technologického riešenia ... 3

III.2.2 Požiadavky na vstupy ... 5

III.2.3 Údaje o výstupoch ... 5

III.3 Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie ... 6

III.4 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov ... 6

III.5 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice ... 6

III.6 Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí ... 6

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických ... 9

V. Záverečné zhrnutie ... 11

VI. Prílohy ... 13

VII. Miesto a dátum spracovania ... 13

VIII. Údaje o spracovateľovi oznámenia ... 13

IX. Oprávnený zástupca navrhovateľa ... 13

X. Mapová a iná obrazová dokumentácia ... 14

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov navrhovateľa: Hydromeliorácie, štátny podnik

2. Identifikačné číslo: 35860839

3. Sídlo: Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211

4. Oprávnený zástupca: Ing. Laura Nagyová
riaditeľka
Hydromeliorácie, š. p.
Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211
Tel. +421 2 4342 2931
+421 2 4025 8212
Fax: +421 2 4524 8946
E-mail: info@hmsp.sk

5. Kontaktná osoba na poskytnutie informácií o navrhovanej činnosti:
Ing. Ján Alena
poverený vedením odboru špeciálnych vodohospodárskych činností
Hydromeliorácie, š. p.
Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211
Tel. +421 2 4524 8943
Fax: +421 2 4524 8946
E-mail: alena@hmsp.sk

6. Miesto na konzultácie: Hydromeliorácie, š. p.
Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení

Investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých udalostí a katastrofických udalostí

Projektový celok PC4
Rekonštrukcia kanála A ev. č. 5 412 033 001 na území obce Parchovany a mesta Sečovce

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

III.1 Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj:	Košický
Okres:	Trebišov
Obec:	Parchovany
Katastrálne územie:	Parchovany; kód katastra: 845361
Parcelné číslo (parcela registra C):	1447
Mesto:	Sečovce
Katastrálne územie:	Sečovce; kód katastra: 854531
Parcelné čísla (parcely registra C):	4744; 4747; 4750

Zmena navrhovanej činnosti (rekonštrukcia hydromelioračného kanála a osadenie stavidla/stavidiel na zabezpečenie retencie vody) podľa kritérií uvedených v prílohe č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (11. Poľnohospodárska a lesná výroba, položka číslo 3 „Vodohospodárske projekty pre poľnohospodárstvo vrátane meliorač ných zásahov“).

III.2 Stručný opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údajov o výstupoch

III.2.1 Opis technického a technologického riešenia

Rekonštrukcia existujúceho hydromelioračného kanála A (ev. č. 5 412 033 001)[1] na území obce Parchovany a mesta Sečovce v okrese Trebišov je zmenou povolenej činnosti, pričom ťažiskom je:

a) obnovenie pôvodných parametrov existujúceho hydromelioračného kanála, ktorý je určený na odvádzanie prebytočnej vody z poľnohospodárskej krajiny;
b) osadenie stavidla v kanáli s cieľom zabezpečovať retenciu vody na podporu poľnohospodárskej krajiny v obdobiach sucha ako súčasti adaptácie na zmenu klímy.

Hydromelioračný kanál A leží na území obce Parchovany a mesta Sečovce a je dlhý 2,800 km. Projektovaný a vybudovaný priečny profil kanála bol lichobežníkový, hĺbka koryta bola 1,5 – 2,0 m a šírka dna 1,0 – 1,5 m. Opevnenie dna a svahov kanála bolo riešené zatrávnením. V súčasnosti je prietokový profil kanála zmenšený nánosmi z bahna, zarastený náletovou burinou a kríkmi. Poškodené je opevnenie dna a svahov kanála, poškodené sú tiež mostíky a priepusty sú zanesené, čím je funkčnosť kanála obmedzená. Územie ovplyvňované hydromelioračným kanálom A má plochu 280,0 ha. Do kanála ústi drenáž na 100 % jeho dĺžky a je na ploche 250,0 ha.

Technické riešenie rekonštrukcie hydromelioračného kanála je triviálne, pretože jednoduchými, technicky nenáročnými postupmi sa obnoví pôvodná funkcia existujúcej vodnej stavby určenej najmä na odvádzanie prebytočnej vody z poľnohospodárskej krajiny. Rekonštrukcia kanála spočíva najmä v odstránení nánosov, buriny a náletových drevín. Predpokladá sa, že zhotoviteľ na rekonštrukciu použije štandardné stavebné stroje na vykonávanie zemných prác (bagre) z brehov kanála.

[1] § 52 ods. 1 písm. f) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení.

Novým technologickým prvkom, ktorý je zmenou navrhovanej činnosti, bude rozšírenie vybavenia kanála o stavidlo/stavidlá, čím sa vytvoria podmienky na akumuláciu vody pritekajúcej zo zbernej oblasti, čím sa zabráni vysušovaniu poľnohospodárskej pôdy počas suchých období.

Rekonštrukcia hydromelioračných kanálov na Slovensku tvoriacich optimálnu sieť, ktorej rozsah schválila vláda SR uznesením č. 573 z 20. novembra 2014 [2], je súčasťou projektu „Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení – Investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých udalostí a katastrofických udalostí“. Hydromelioračné kanály budú po rekonštrukcii plniť úlohu v oblasti prevencie pred vznikom škôd na poľnohospodárskej produkcii, ktoré spôsobuje zamokrenie a v extrémnych situáciách až zaplavenie ako následok dlhotrvajúcich alebo prívalových zrážok. Po dokončení rekonštrukcie kanálov bude:

1. obnovená prietoková kapacita hydromelioračných kanálov v stabilizovaných hydromorfologických pomeroch;
2. využitý kapacitný potenciál na zadržanie vody v období sucha a jej využitie v prospech poľnohospodárskej krajiny, čím sa posilní retenčná kapacita spádového územia ako súčasť adaptácie na klimatickú zmenu, na suché obdobia.

Okrem vyššie uvedeného účelu projektu možno po rekonštrukcii kanála očakávať nekvantifikovateľné zlepšenie:

a) plynulým a rýchlejším prúdením vody ako reakcie na zníženie odporu prostredia proti jej pohybu, čo sa prejaví:
   - zvýšením turbulencie prúdu a obsahu kyslíka vo vode;
   - zlepšením teplotného režimu a znížením prehrievania vody;
b) podmienok na vzájomnú hydraulickú interakciu vody v kanáli s podpovrchovou vodou na priľahlom území;
c) podmienok na vznik stabilnej biologickej rovnováhy;
d) obmedzením podmienok na eutrofizáciu zmenou teplotných podmienok a priebežným odplavovaním látok, ktoré stimulujú nadmerný rast siníc, rias a vyšších rastlinných foriem;
e) odstránením nánosov z hydromelioračného kanála a ich uložením na vhodné miesta podľa platných predpisov sa preventívne zabráni možnostiam nepriaznivého ovplyvnenia kvality vody v územne príslušných útvaroch povrchovej a podzemnej vody.

Projekt „Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení – Investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých udalostí a katastrofických udalostí“ bude financovaný z prostriedkov Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020. Európska komisia podmienila financovanie projektu, okrem dodržania všeobecných kritérií oprávnenosti, splnením ďalších podmienok:

- posúdenie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a je predložené konečné stanovisko o posudzovaní vplyvov na životné prostredie;

[2] Koncepcia revitalizácie hydromelioračných sústav na Slovensku. 134. schôdza vlády Slovenskej republiky dňa 20. novembra 2014. Číslo materiálu: UV-39596/2014. Dostupné na internete: http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=24021.

- dodržanie a preukázanie súladu s čl. 6 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, ak je to relevantné;
- splnenie podmienok, ktoré vyplývajú zo zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Podľa usmernenia Sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia MŽP SR je každý z rekonštruovaných kanálov tohto projektu samostatnou stavbou a z toho dôvodu každý kanál musí byť samostatne podrobený zisťovaciemu konaniu vplyvu zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie, pričom vecne príslušným orgánom štátnej správy je okresný úrad.

Okrem vyššie uvedených podmienok sa zmena navrhovanej činnosti posudzuje v súlade s článkom 4, odsekmi 7, 8 a 9 rámcovej smernice o vode 2000/60/ES[3] (podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení, ktorý je transpozíciou rámcovej smernice o vode do právneho poriadku Slovenskej republiky). Toto primárne posúdenie významnosti vplyvu rekonštrukcie hydromelioračných kanálov na stav vodných útvarov vo vzťahu k plneniu environmentálnych cieľov rámcovej smernice o vode v súčasnosti vykonáva Výskumný ústav vodného hospodárstva na základe poverenia MŽP SR č. 4542/2015-6.2 zo dňa 31.03.2015.

III.2.2 Požiadavky na vstupy

Uskutočnenie zmeny navrhovanej činnosti nevyžaduje žiadne vstupy. Predmetný hydromelioračný kanál už existuje a jeho rekonštrukcia nevyvoláva nároky na ďalší záber pôdy, spotrebu vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravnú a inú infraštruktúru, nároky na pracovné sily a ani iné nároky. Nánosy, burina a náletové dreviny odstránené z kanála síce budú vykladané na brehy, ale počas vykonávania činnosti budú odvážané na miesta, ktoré budú určené v projekte. Rekonštrukciu bude vykonávať vybraný zhotoviteľ vlastnými pracovnými silami a zariadeniami.

III.2.3 Údaje o výstupoch

Základným výstupom je obnovenie pôvodnej funkcie hydromelioračného kanála určeného na odvádzanie prebytočnej vody z poľnohospodárskej krajiny. Ďalším výstupom, ktorý je zmenou navrhovanej činnosti, je využitie kapacitného potenciálu kanála akumulovať vodu počas mokrých období na jej využitie v prospech poľnohospodárskej krajiny v obdobiach sucha, čím sa posilní retenčná kapacita ovplyvňovaného územia ako súčasť adaptácie na zmenu klímy. Tento výstup:

- neovplyvní stav ovzdušia (nebude zdrojom znečistenia);
- nebude produkovať odpadové vody a ani iné odpady;
- nebude zdrojom hluku, vibrácií, žiarenia, tepla alebo zápachu;
- neprinesie iné vplyvy;
- nevyvolá žiadne investície.

[3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 5; Ú. v. ES L 327, 22.12.2000) v znení rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 2455/2001/ES (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 6; Ú. v. ES L 331, 15.12.2001), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/32/ES (Ú. v. EÚ L 81, 20.3.2008), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/105/ES (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/31 (Ú. v. EÚ L 40, 5.6.2009).

III.3 Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

Rekonštrukcia existujúceho hydromelioračného kanála je samostatnou nezávislou činnosťou, ktorá bude uskutočňovaná v poľnohospodárskej krajine. Prepájanie rekonštrukcie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území nie je potrebné.

Pri rekonštrukcii hydromelioračného kanála sa nebudú používať žiadne látky alebo technológie, ktoré by mohli zapríčiniť haváriu. Kanál je a po rekonštrukcii zostane organickou súčasťou poľnohospodárskej krajiny a bude plniť funkcie, na ktoré bol vybudovaný. Zmenou navrhovanej činnosti sa doterajšie funkcie hydromelioračného kanála rozšíria o schopnosť zadržiavať vodu a tým podporovať poľnohospodársku krajinu v čase sucha. Technológie aplikované pri zmene navrhovanej činnosti sú štandardnými, prakticky overenými postupmi, pri ktorých nie sú známe žiadne riziká havárií, pokiaľ zhotoviteľ dodrží platné predpisy súvisiace s vykonávanou činnosťou.

III.4 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

1. Zisťovacie konanie a rozhodnutie okresného úradu vydané v zisťovacom konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
2. Povolenie orgánu štátnej vodnej správy podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

III.5 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná zmena činnosti nebude mať vplyvy, ktoré by mohli presiahnuť štátne hranice Slovenskej republiky.

III.6 Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí

Hydromelioračný kanál A (ev. č. 5 412 033 001) sa nachádza v katastrálnych územiach Sečovce a Parchovany. Kanál začína pri južnom okraji cesty Bačkov – Dvorianky. Spočiatku vedie trasa kanála južným smerom, po 0,95 km sa pootáča smerom na juhovýchod a približne v 2. km trasy takmer na východ. Kanál A ústi do Višňovského potoka.

Lokalita, v ktorej sa kanál A nachádza, je zaradená do vlhkej subhumídnej oblasti. Kanál leží na území, ktoré je z hľadiska výskytu záplav rizikové. V kritickom roku 2010, kedy boli na Slovensku zaplavené takmer všetky náchylné lokality, sa na danom území vyskytli záplavy. Na území ovplyvňovanom predmetnými hydromelioračným kanálom je pravdepodobný výskyt záplav, pričom územie je ohrozované najmä povodňami spôsobovanými dlhotrvajúcimi alebo intenzívnymi zrážkami, topením sa snehu alebo súčasným výskytom týchto javov a tiež nemožno vylúčiť možnosť zaplavenia tohto územia stúpnutím hladiny podzemnej vody nad povrch terénu následkom dlhotrvajúcich zrážok[4]. Potenciál využitia rekonštruovaného kanála preto bude okrem hlavnej funkcie v odvádzaní prebytočnej pôdnej vody počas vlhkých období aj v odvádzaní vnútorných vôd v čase záplav.

[4] § 2 písm. c) a e) zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

V čase sucha sa kanál využije na zadržiavanie vody v ovplyvňovanej oblasti. V oblasti, v ktorej sa nachádza kanál A sa vyskytuje priemerne 50 až 100 dní sucha, s trendom mierneho rastu počtu suchých dní.

Tabuľka III.1. Klimatické charakteristiky na dotknutom území

Klimatický región	Teplý	
Klimatický okrsok	Teplý, suchý, s chladnou zimou	
Obdobie	1961 – 1990	1991-2014
Teplota vzduchu za rok [°C]	8,9	9,8
Teplota vzduchu za letný polrok [°C]	16,0	17,0
Úhrn zrážok za rok [mm]	547	577
Úhrn zrážok za letný polrok [mm]	347	384
Úhrn potenciálnej evapotranspirácie za rok [mm]	635	722
Úhrn potenciálnej evapotranspirácie za letný polrok [mm]	542	616
Klimatická vodná bilancia za rok [mm]	-88	-145
Klimatická vodná bilancia za letný polrok [mm]	-195	-232
Index aridity [-]	0,87	0,81
Počet dní so zásobou vody v pôde pod 50 % využiteľnej vodnej kapacity	88	84

Hydromelioračný kanál A nikdy neovplyvňoval a ani v súčasnosti neovplyvňuje zdravotný stav obyvateľstva. Kanál nebude vplývať na zdravotný stav obyvateľstva ani po zmene navrhovanej činnosti rekonštrukciou.

Kanál A sa nachádza na časti Chráneného vtáčieho územia Ondavská rovina, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou č. 19/2008 Z. z.[5] Chránené vtáčie územie Ondavská rovina, ktoré má výmeru 15 906,56 ha, bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, ďatľa hnedkavého, ľabtušky poľnej, orla kráľovského, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, príhľaviara čiernohlavého, rybárika riečneho, sokola rároha, chriašteľa poľného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Podľa § 2 ods. 1 vyhlášky č. 19/2008 Z. z. sú na Chránenom vtáčom území Ondavská rovina zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia a za tieto činnosti sa považuje:

a) vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda orla kráľovského a sokola rároha od 15. februára do 31. augusta, ak tak určí okresný úrad,
b) vykonávanie práva poľovníctva okrem práva poľovnej stráže a budovanie stavby vrátane poľovníckych zariadení v blízkosti hniezda orla kráľovského a sokola rároha od 15. februára do 31. augusta, ak tak určí okresný úrad,
c) rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov od 1. apríla do 31. júla,
d) zmena druhu pozemku z existujúceho trvalého trávneho porastu alebo ostatnej zatrávnenej plochy na iný druh poľnohospodárskeho pozemku,
e) použitie existujúceho trvalého trávneho porastu na nepoľnohospodárske účely okrem líniových stavieb alebo určených dobývacích priestorov,
f) mechanizované kosenie existujúcich trvalých trávnych porastov spôsobom od okrajov do stredu od 1. mája do 31. júla na súvislej ploche väčšej ako 0,5 ha,

[5] Vyhláška č. 19/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Ondavská rovina.

g) aplikovanie pesticídov na ostatných plochách vrátane drevín rastúcich mimo lesa, úhorov alebo porastov trsti a pálky okrem činností vykonávaných podľa osobitných predpisov[6],

h) aplikovanie pesticídov na existujúcich trvalých trávnych porastoch od 1. marca do 31. júla okrem odstraňovania inváznych druhov rastlín, použitia desikantov pri obnove trvalých trávnych porastov alebo činností vykonávaných podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 656/2004 Z. z. alebo § 48 až 51 zákona č. 364/2004 Z. z.),

i) aplikovanie rodenticídov na ornej pôde alebo existujúcich trvalých trávnych porastoch okrem záhradkárskych a chatových osád od 1. apríla do 31. septembra.

Časový harmonogram prác na zmene navrhovanej činnosti bude v celom rozsahu prispôsobený ustanoveniam vyhlášky č. 19/2008 Z. z. a tiež prípadným ďalším podmienkam, ktoré stanoví okresný úrad. Vzhľadom na to, že pri rekonštrukcii kanála budú vytvorené podmienky na akumuláciu vody v kanáli, vznikne možnosť pozitívne ovplyvňovať vodný režim ovplyvňovanej oblasti v suchých obdobiach podľa ekologických potrieb chráneného územia.

[6] Napríklad zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 48 až 51 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických

Hydromelioračný kanál A v katastrálnych územiach Sečovce a Parchovany existuje a bol vybudovaný na odvádzanie prebytočnej pôdnej vody v čase vlhkých období a tiež na odvádzanie vnútorných vôd v čase záplav. Kanál je súčasťou životného prostredia v predmetnej oblasti. Zmenou navrhovanej činnosti, ktorou je osadenie stavidla/stavidiel v kanáli sa vytvorí možnosť zabezpečovať zadržiavanie vody na podporu poľnohospodárskej krajiny v obdobiach sucha ako súčasti adaptácie na zmenu klímy.

Hodnotenie kvality sedimentov v predmetnom kanáli vykonali v lete 2015 pracovníci Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra – Výskumného ústavu pôdoznalectva a ochrany pôdy podľa ustanovení zákona č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenského kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov[7]. Z hľadiska analyzovaných ukazovateľov sedimenty vyhovujú limitným hodnotám uvedeným v prílohe č. 3 uvedeného zákona.

Výsledky analýzy kvality sedimentov v hydromelioračnom kanáli A však preukázali, že obsah organických látok nedosahuje 18 %, čo je minimálna podmienka na aplikáciu dnových sedimentov. V zmysle § 5 zákona č. 188/2003 Z. z. nie je možné tieto sedimenty aplikovať na poľnohospodársku pôdu. Na druhej strane, vzhľadom na skutočnosť, že v sedimentoch nie sú prekročené medzné hodnoty rizikových látok, bolo by možné ich využiť na rekultivácie pozemkov v okolí hydromelioračného kanála. Po vyťažení všetkých sedimentov z kanála, ešte pred ich ďalším využitím je vhodné vykonať opakované analýzy ukazovateľov, ktoré sa v čase môžu významnejšie meniť, a to najmä sušinu, celkový dusík a organické látky.

Tabuľka IV.1. Hodnoty koncentrácie rizikových látok v dnových sedimentoch kanála A (ev. č. 5 412 033 001)

Ukazovateľ	Symbol	Jednotka	Limitná hodnota	Hodnota v kanáli
Pôdna reakcia	–	–	> 5	7,40
Sušina	–	[%]	–	39,7
Organický podiel	–	[%]	≥ 18	12,8
Celkový obsah dusíka	N_{tot}	[%]	–	0,265
Celkový obsah fosforu	P_{tot}	[%]	–	0,06
Celkový obsah draslíka	K_{tot}	[%]	–	0,66
Celkový obsah horčíka	Mg_{tot}	[%]	–	0,44
Arzén	As	[mg/kg]	20	2,64
Kadmium	Cd	[mg/kg]	10	0,259
Chróm	Cr	[mg/kg]	1 000	48,9
Meď	Cu	[mg/kg]	1 000	12,8
Ortuť	Hg	[mg/kg]	10	0,08
Nikel	Ni	[mg/kg]	300	29,8
Olovo	Pb	[mg/kg]	750	20,1
Zinok	Zn	[mg/kg]	2 500	58,6
Polyaromatické uhľovodíky	PAU	[mg/kg]	6,0	0,202
Polychlórované bifenyly	PCB	[mg/kg]	0,8	0,016
Adsorbovateľné organické halogény	AOX	[mg/kg]	500	6,27

[7] Píš, V.: Posúdenie investícií do preventívnych opatrení zameraných na zníženie dôsledkov katastrof na potenciál poľnohospodárskej výroby. Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy. Bratislava, 2015.

Postup odstraňovania nánosov z kanála bude technologicky zabezpečovaný tak, aby sa podarilo vyťažiť ich celý objem. Napriek tomu však pri odstraňovaní sedimentov, v závislosti od ich charakteru a mechanických vlastností, môže nastať krátkodobé zvírenie odstraňovaných nánosov a následné zvýšenie koncentrácie plavenín v samotnom rekonštruovanom kanáli a čiastočne tiež vo Višňovskom potoku, do ktorého je kanál zaústený. V súvislosti s hodnotením krátkodobých nepriaznivých účinkov realizácie projektu sa možno oprieť o oficiálne stanovisko Európskej komisie k výnimkám z rámcovej smernice o vode uverejnené v roku 2009[8]. Podľa tohto dokumentu niekedy môžu nastať fluktuácie v stave vodných útvarov v dôsledku krátkotrvajúcej ľudskej činnosti, ako je výstavba alebo údržba. V prípade, ak je stav vodného útvaru nepriaznivo ovplyvnený len na krátku dobu a počas krátkeho časového obdobia sa obnoví bez toho, aby bolo nutné vykonať nápravné opatrenia, tieto výkyvy stavu vodného útvaru nepredstavujú zhoršenie jeho stavu. V takýchto prípadoch sa čl. 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES neaplikuje. Napríklad, dočasné účinky počas výstavby sa nemusia riešiť, pokiaľ sa nepredpokladá zhoršenie stavu vodného útvaru alebo jeho časti po skončení výstavby.

V kanáli bude zvírenie odstraňovaných nánosov a zvýšenie koncentrácie plavenín trvať len krátky čas. Už po prerušení prác a určite po ich skončení sa kvalita vody vráti do pôvodné stavu bez prijatia akýchkoľvek sanačných opatrení. Z uvedených dôvodov možno usudzovať, že projekt počas výstavby nepodlieha ustanoveniam čl. 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES.

Podmienky verejného obstarávania formulované obstarávateľom vyžadujú, aby boli práce vykonané komplexne. Zhotoviteľ bude povinný zabezpečiť odstránenie vyťaženého materiálu a ďalšie nakladanie s ním podľa platných predpisov v súlade s odporúčaniami Výskumného ústavu vodného hospodárstva a Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra – Výskumného ústavu pôdoznalectva a ochrany pôdy. Pri dodržaní podmienok pre nakladanie s vyťaženými nánosmi v závislosti od ich kvalitatívneho zloženia nemôžu na dotknutom území vzniknúť žiadne zdravotné riziká.

[8] Common Implementatiom Startegy for the Water Framework Directive (2000/60/EC). Technical Report - 2009 – 027. Guidance Guidance Document No. 20. Guidance Document on Exemptions to the Environmental Objectives. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009. ISBN 978-92-79-11371-0; ISSN 1725-1087; N°Catalogue KH-AN-09-020-EN-N.

V. Záverečné zhrnutie

Na základe informácií uvedených v tomto návrhu na zmenu činnosti možno konštatovať, že:

A. Hydromelioračný kanál A (ev. č. 5 412 033 001) na území obce Parchovany a mesta Sečovce bol povolený podľa platných predpisov, z čoho vyplýva, že predmetná činnosť bola povolená a je realizovaná.

B. Zmena navrhovanej činnosti (rekonštrukcia hydromelioračného kanála a osadenie stavidla/stavidiel na zabezpečenie retencie vody) podľa kritérií uvedených v prílohe č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (11. Poľnohospodárska a lesná výroba, položka číslo 3 „Vodohospodárske projekty pre poľnohospodárstvo vrátane melioračných zásahov“):

1. nedosahuje prahovú hodnotu ustanovenú v časti A (povinné hodnotenie od 500 ha);
2. nachádza sa v intervale ustanovenom v časti B (zisťovacie konanie od 10 do 500 ha).

Zmena navrhovanej činnosti podlieha zisťovaciemu konaniu podľa § 29 zákona č. 24/2006 Z. z.

C. Na navrhovanú zmenu činnosti sa nevzťahuje osobitný predpis o prevencii závažných priemyselných havárií[9] z dôvodu zohľadnenia cieľov prevencie závažných priemyselných havárií a obmedzovania ich následkov na zdravie ľudí, životné prostredie a majetok.

D. Podľa kritérií pre zisťovacie konanie ustanovených v prílohe č. 10 zákona č. 24/2006 Z. z. navrhovaná zmena činnosti:

I. Povaha a rozsah zmeny navrhovanej činnosti:

1. Rozsah zmeny navrhovanej činnosti:

   Kanál A (ev. č. 5 412 033 001) na území obce Parchovany a mesta Sečovce:
   - dĺžka 2,800 km;
   - plocha ovplyvňovaného územia 280,0 ha;

2. Súvislosť s inými činnosťami (jestvujúcimi, prípadne plánovanými):

   Nie je.

3. Požiadavky na vstupy:

   Nie sú.

4. Údaje o výstupoch:

   Zmena navrhovanej činnosti nebude:

   a) znečisťovať ovzdušie,
   b) vytvárať odpady,
   c) produkovať odpadové vody a ani iné odpady,
   d) spôsobovať hluk, vibrácie, žiarenie, teplo, zápach a iné negatívne vplyvy.

5. Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva:

   Nie sú.

6. Ovplyvňovanie pohody života:

   Nemá vplyv.

[9] § 1ods. 2 zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

7. Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia:

   Zmena navrhovanej činnosti neznečistí a ani neznehodnotí prostredia. Po rekonštrukcii kanálov možno predpokladať nekvantifikovateľné zlepšenie:

   a) plynulým a rýchlejším prúdením vody ako reakcie na zníženie odporu prostredia proti jej pohybu, čo sa prejaví:
      - zvýšením turbulencie prúdu a obsahu kyslíka vo vode;
      - zlepšením teplotného režimu a znížením prehrievania vody;
   b) podmienok na vzájomnú hydraulickú interakciu vody v kanáli s podpovrchovou vodou na priľahlých územiach;
   c) podmienok na vznik stabilnej biologickej rovnováhy;
   d) obmedzením podmienok na eutrofizáciu zmenou teplotných podmienok a priebežným odplavovaním látok, ktoré stimulujú nadmerný rast siníc, rias a vyšších rastlinných foriem;
   e) odstránením nánosov z hydromelioračných kanálov a ich uložením na vhodné miesta podľa platných predpisov sa preventívne zabráni možnostiam nepriaznivého ovplyvnenia kvality vody v územne príslušných útvaroch povrchovej a podzemnej vody.

8. Riziko nehôd:

   S realizáciou navrhovanej činnosti nie je spojené riziko nehôd vyplývajúce z použitých látok a technológií a tiež nehrozia žiadne ďalšie riziká.

II. Miesto vykonávania navrhovanej zmeny činnosti:

1. Súčasný stav využitia územia:

   Rekonštruovaný hydromelioračný kanál leží na poľnohospodársky využívanom území.

2. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnou plánovacou dokumentáciou:

   Rekonštrukcia hydromelioračného kanála je v súlade s platnou územnou plánovacou dokumentáciou.

3. Relatívny dostatok, kvalitu a regeneračné schopnosti prírodných zdrojov v dotknutej oblasti:

   Zmena navrhovanej činnosti (rekonštrukcia hydromelioračného kanála a osadenie stavidla/stavidiel na zabezpečenie retencie vody) zlepší kvalitu poľnohospodárskej pôdy odvádzaním prebytočnej vody v mokrých obdobiach a dotovaním pôdnej vlahy v obdobiach sucha.

4. Únosnosť prírodného prostredia:

   Hydromelioračný kanál A (ev. č. 5 412 033 001) sa nachádza na časti Chráneného vtáčieho územia Ondavská rovina. Rekonštrukcia kanála a predovšetkým vytvorenie možnosti na akumuláciu vody v kanáli zlepší podmienky pre stabilnú biologickú rovnováhu tým, že v obdobiach nedostatku atmosférických zrážok, voda akumulovaná v kanáli zabráni nežiaducemu poklesu hladiny vody na chránenom území a umožní nastavenie vodného režimu podľa potrieb miestnych ekosystémov.

III. Význam očakávaných vplyvov:

   Zmena navrhovanej činnosti bude mať pozitívny vplyv na životné prostredia v dotknutom území.

VI. Prílohy

1. Predchádzajúce posudzovanie zmena navrhovanej činnosti:
   Navrhovaná činnosť doteraz nebola posudzovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z.
2. Mapy širších vzťahov
   Prehľadné mapy sú na konci tohto podnetu.
3. Výpis z katastra nehnuteľností
   Vzťah k pozemkom, na ktorých sa nachádza predmetný hydromelioračný kanál a oprávnenia navrhovateľa zmeny navrhovanej činnosti na stavebnú úpravu alebo zmenu časti hydromelioračnej stavby ustanovuje § 53a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov v znení čl. IV. 2. bodu zákona č. 262/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Predmetné ustanovenie zákona č. 364/2004 Z. z. nadobúda účinnosť dňom 01.12.2015.
4. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti
   Rekonštrukciu bude vykonávať zhotoviteľ, ktorý bude vybraný podľa výsledkov verejného obstarávania. Dokumentáciu k zmene navrhovanej činnosti vyhotoví zhotoviteľ.

VII. Miesto a dátum spracovania

Bratislava
december 2015

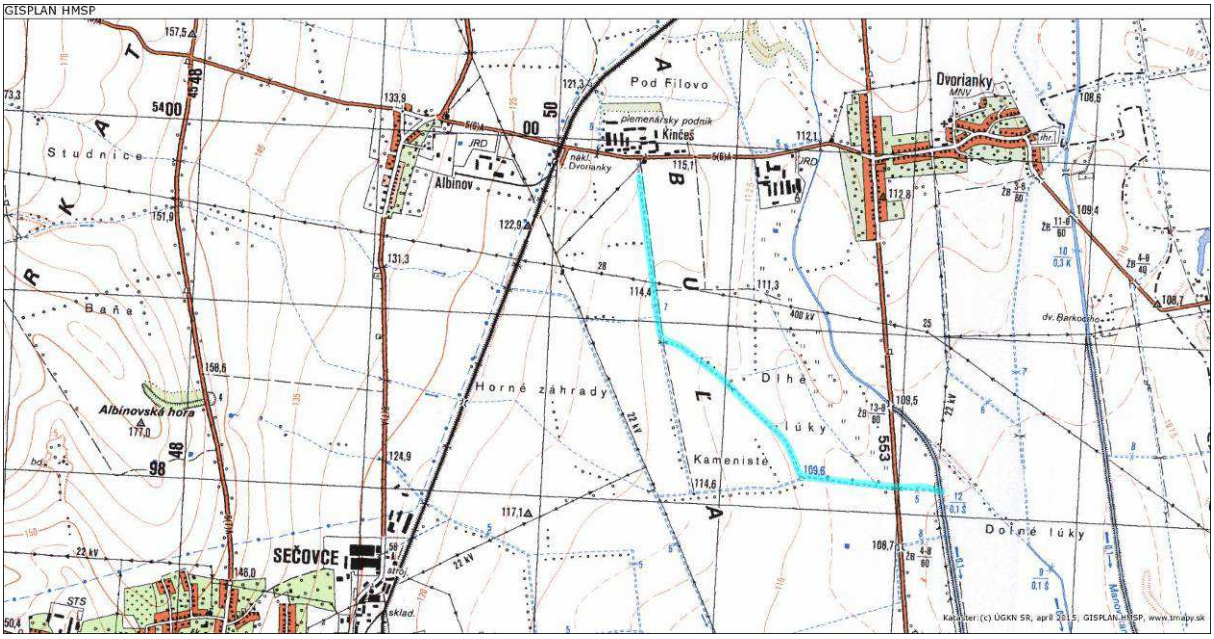
VIII. Údaje o spracovateľovi oznámenia

Ing. Martin Bačík, PhD.
Hydromeliorácie, š. p.
Odbor špeciálnych vodohospodárskych činností
Vrakunská 29
825 63 Bratislava 211
Tel.: +421 2 402 58 291
Fax: +421 2 452 48 946
e-mail: bacik@hmsp.sk

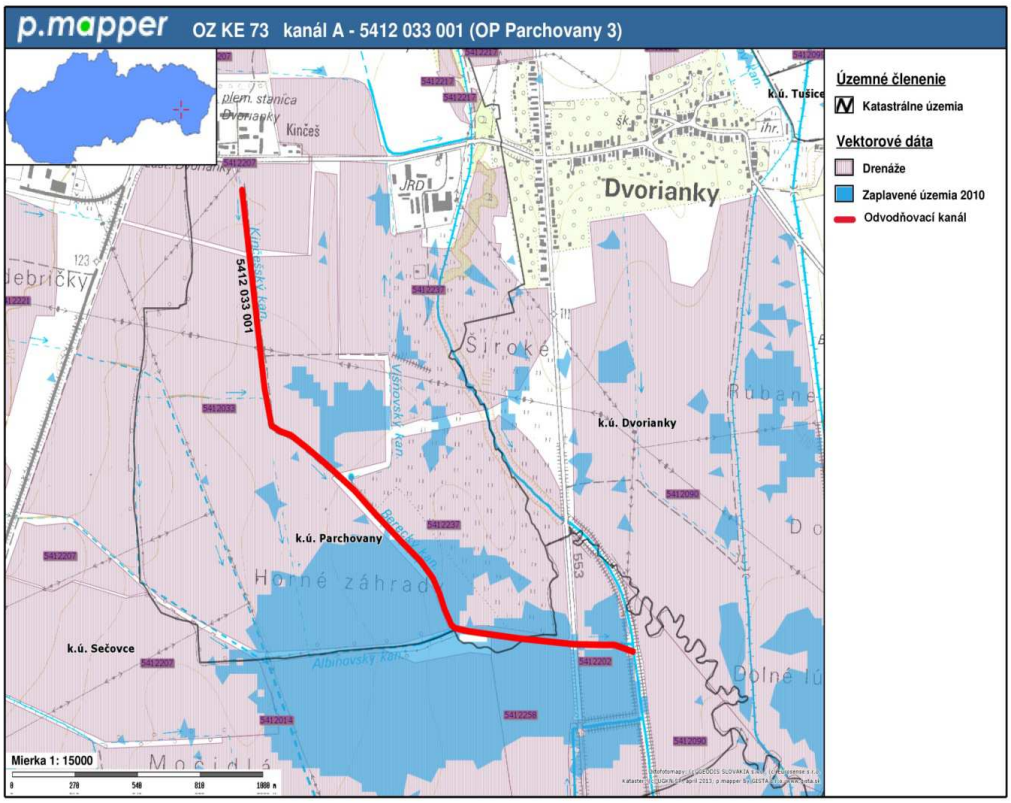
IX. Oprávnený zástupca navrhovateľa

Ing. Laura Nagyová
riaditeľka
Hydromeliorácie, š. p.
Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211
Tel.: +421 2 4342 2931
+421 2 4025 8212
Fax: +421 2 4524 8946
e-mail: info@hmsp.sk

X. Mapová a iná obrazová dokumentácia

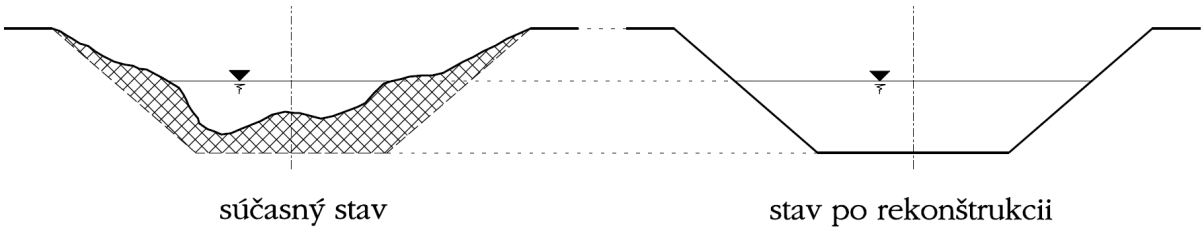
Obr. X.1. Prehľadná situácia kanála A (ev. č. 5 412 033 001) na území obce Parchovany a mesta Sečovce

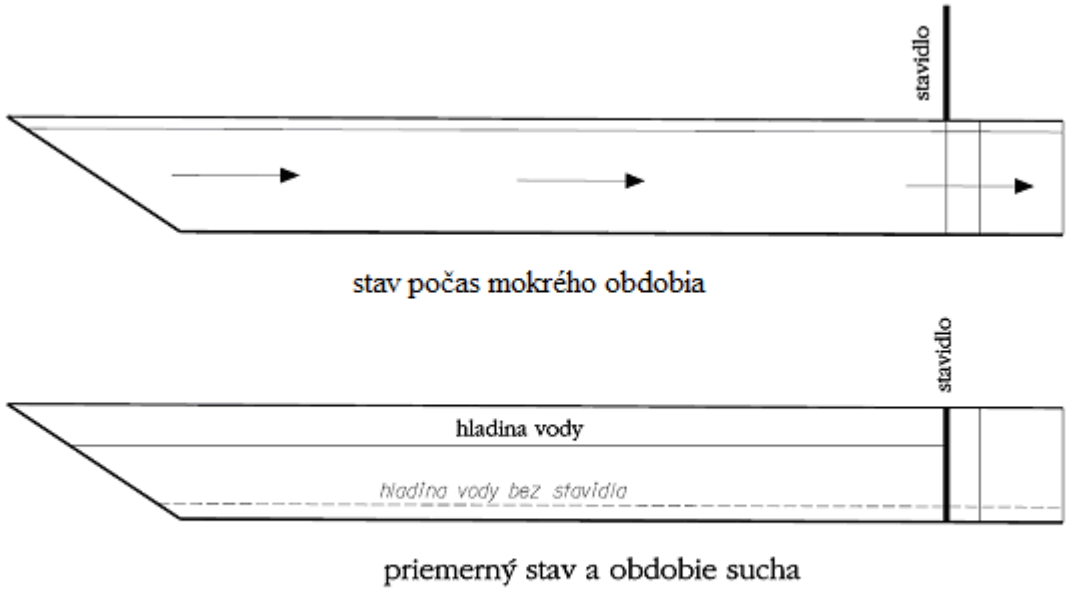
Obr. X.2. Kanál A (ev. č. 5 412 033 001)

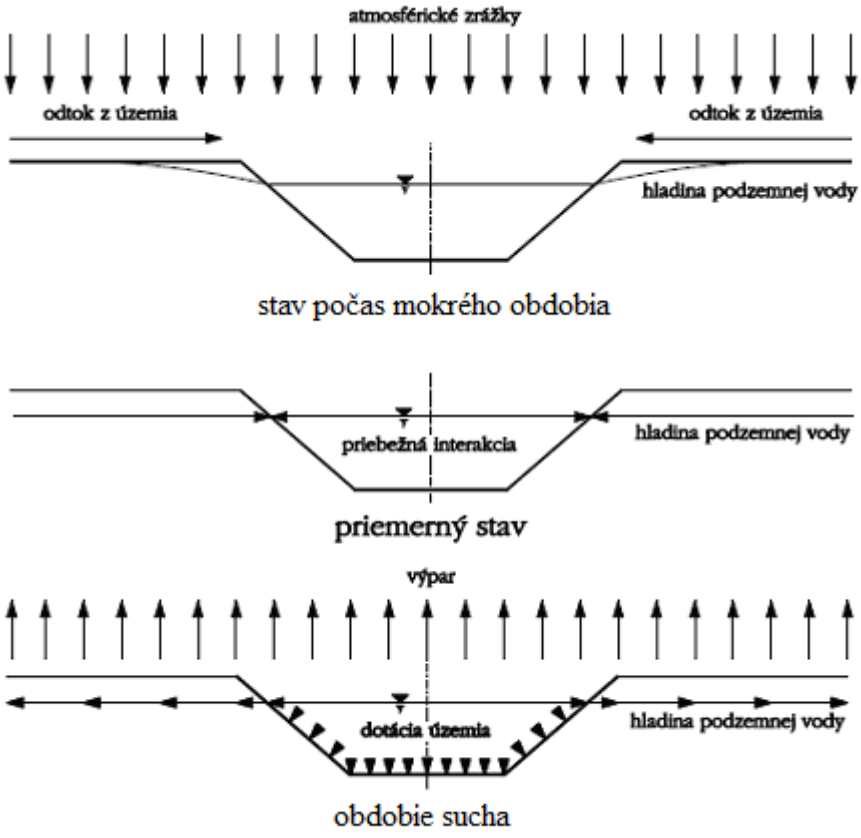
Obr. X.3. Kanál A (ev. č. 5 412 033 001)

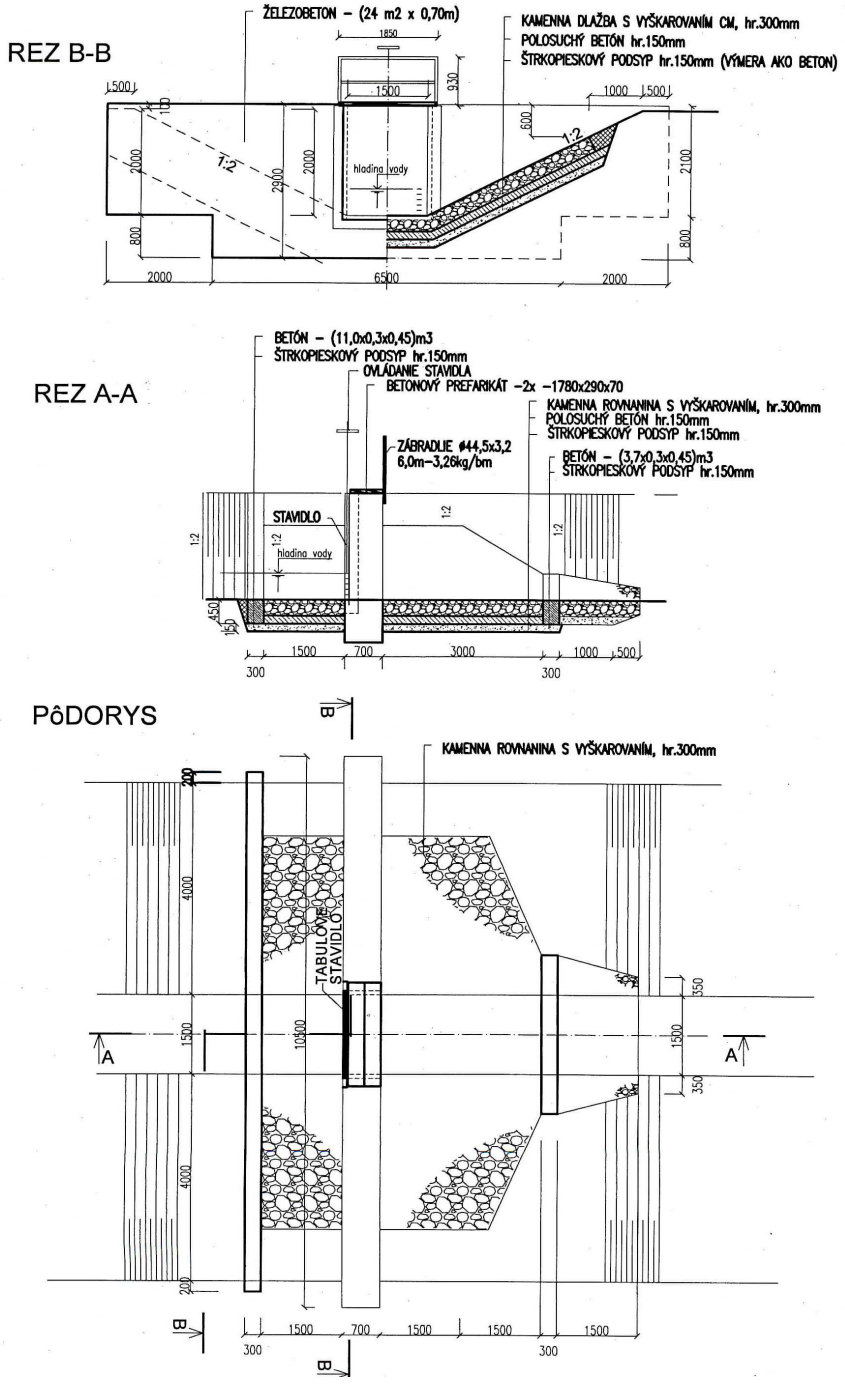
Obr. X.4. Schéma rekonštrukcie kanála

Obr. X.5. Schéma funkcie kanála počas vodného obdobia, priemerného stavu a obdobia sucha (pozdĺžny profil)

Obr. X.6. Schéma funkcie kanála počas vodného obdobia, priemerného stavu a obdobia sucha (priečny profil)

Obr. X.7. Tabuľové stavidlo (návrh)